

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.066/2024/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Mészáros Otília pártfogó ügyvéd (felperesi jogi képviselő címe) által képviselt **Felperes1** (Cím3 felperesnek) – a dr. Halászi Ügyvédi Iroda (Cím25 ügyintéző: dr. Halásziné dr. Sós Gabriella Mónika ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1, Cím2) alperes ellen illetménnyel kapcsolatos közsféra körébe eső és egyéb szolgálati jogviszony tárgyú perében a Budapest Környéki Törvényszék 26.M.70.335/2022/42. számú részítése ellen a felperes által 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 268.796 (kétszázhatvannyolcezer-hétszázkilencvenhat) forint + áfa másodfokú részperköltséget, a le nem rótt 900.250 (kilencszázezer-kétszázötven) forint fellebbezési részilletéket az állam viseli. A felperes a részítélettel elbírált követelések tekintetében a másodfokú eljárásban 100 %-ban pervesztes lett, a pártfogó ügyvéd díját a felperes viseli.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2023. december 1-jén meghozott 26.M.70.335/2022/42. számú részítéletével a felperes rendkívüli lemondásra alapított végkielégítés, felmondási időre járó távolléti díj, elmaradt jövedelem, jubileumi jutalom és utalvány iránt indított keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 781.956 forint felmondási időre járó távolléti díj megfizetésére az alperes javára.

[2] A megállapított tényállás szerint a felperes 1987. szeptember 1-jétől 1992. szeptember 25-ig munkaviszony keretében, majd 1996. október 1-től közalkalmazotti jogviszonyban pedagógus munkakörben dolgozott a munkahely iskolában, utolsó munkaköre tanár-gyógypedagógus volt. A felperes 1992. októberétől folytatott tanulmányai alapján 1996. június 21-én tanítói végzettséget szerzett, továbbá vizuális nevelés szakkollégium képzésben vett részt, 2001. július 7-én gyógypedagógiai asszisztensi képesítést, 2004. június 7-én gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája, majd 2016. június 23-án drámapedagógus képzettséget szerzett.

[3] A munkahely1 két feladatellátási helyen működik. Az Cím1 utcai tagintézményben egyrészt azon gyermekek nevelése, oktatása zajlik, akiknek a szakértői bizottság külön nevelést írt elő, ez az úgynevezett SNI-s tagozat. Másrészt az általános feltételek szerinti nevelés, oktatás, a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, oktatása; továbbá a nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás, általános iskolai nevelés és oktatás zajlik ebben a tagintézményben. A Cím5 utcai tagintézményben az általános feltételek szerint nevelés-oktatás, a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, illetve a nyelvoktató nemzetiségi oktatás zajlik. Mindkét tagintézményben megvalósul a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, illetve BTMN besorolású – azaz beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő – gyermekek részére az integrált nevelésen, oktatáson felül fejlesztés.

[4] A felperes az Cím1 utcai tagintézményben az SNI-s tagozaton a sajátos nevelési igényű csoportok egyikének osztályfőnöke volt a 2019/2020-as tanévben.

[5] A 2020/2021-es tanév elejére, azaz 2020 szeptemberében az SNI-s tagozat létszáma összeségében 11 főre csökkent. Az iskola vezetése a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 4. számú mellékletében foglaltakra figyelemmel – miszerint a gyógypedagógiai osztály minimális létszáma öt fő, így a 11 fős létszám három csoport fenntartását nem tette lehetővé – úgy döntött, hogy 2020 szeptemberétől csak két osztály indul az SNI-s tagozaton. Ez a változás már 2020 tavaszán előre látható volt, így 2020 májusában tanú5, az SNI-s tagozat igazgatóhelyettese kötetlen megbeszélés formájában tájékoztatta a három érintett osztályfőnököt, köztük a felperest annak megjelölése nélkül, kinek szűnik meg a következő tanévben az osztályfőnöki megbízása. A felperest édesanyja súlyos betegségére tekintettel ápolás és gondozás okán történt távolléte miatt többször helyettesíteni kellett ebben a tanévben. A 2020 júniusi tanévzáró értekezleten az intézményvezetés a tantestületet tájékoztatta arról, hogy a tagozat létszáma lecsökkent, ezért a következő tanévben két csoport indul.

[6] Az intézményvezetői döntés értelmében a felperes osztálya került szétesztásra, a másik két osztály osztályfőnöke tanú15 és tanú6 voltak, míg a felperesre más feladatokat kívánt bízni az iskolavezetés. A felperest erről – aki édesanyja ápolása miatt távol volt –

telefonon tájékoztatta tanú5 igazgatóhelyettes, illetve telefonon beszélt vele tanú4 igazgató is és elmondta, hogy a következő tanévben a Cím5 utca tagintézményben számítanak a felperesre az 5. c osztály osztályfőnökeként, valamint drámapedagógusként és etika tantárgy, továbbá a vizuális képzettségére tekintettel a technika tantárgy tanításában.

[7] A döntés meghozatalánál az intézményvezetés arra volt figyelemmel, hogy a Cím5 utcai tagintézményben szükség van magyar nyelv és irodalom, valamint dráma szakos tanárra, továbbá állandóan ott tartózkodó pedagógusra, aki az általános tanrendű felső tagozaton osztályfőnöki teendőket, helyettesítést, ügyeletet is ellát és osztályfőnökként megtartja az etika órákat. Másrészt mérlegelte, hogy a három SNI-s osztályfőnök közül tanú6 csak gyógypedagógusi végzettséggel rendelkezett, így az általános tanrendű oktatásban felső tagozaton csak napközis tanár lehetett volna, tanú15 magyar szakos diplomával rendelkezik, azonban a Covid-helyzet miatt az utolsó pillanatban egy óraadó magyar nyelv és irodalom szakos tanár visszalépett, így rá az Cím1 utcai tagintézményben volt szükség magyar szakos tanárként. Ellenben a felperes végzettsége (tanító, vizuális kultúra és drámapedagógia) lehetővé tette, hogy osztályfőnök lehessen 5.-6. osztályban és az etikát taníthassa, amelyhez egy tanfolyam elvégzésével a végzettséget megszerezhetette volna, de osztályfőnökként eddig is ellátta ezt a feladatot. Továbbá a felperes az akkor induló drámaórákat is taníthatta volna, mint egyedüli ilyen végzettséggel rendelkező szaktanár, és a gyógypedagógiai végzettsége alapján az integrált oktatásban részesülő, de szakértői határozat alapján fejlesztést igénylő gyerekek fejlesztésére is jogosult volt. Az intézményvezetés a felperest alkalmasnak találta a vizuális nevelési szakkollégiumi végzettség alapján a technika oktatására, amit a felperes kategorikusan elhárított, mivel a két végzettség nem ugyanaz és a technika oktatásához szükséges külön szakirányú képzettséggel nem rendelkezik.

[8] A felperes a 2020 augusztusi évnnyitó tantestületi értekezleten indokolást kért, hogy miért őt kívánja az igazgató áthelyezni. Az igazgató ezt követően azt kérte a felperestől, írja le, ő mit szeretne. A felperes válaszul azt rögzítette, lemondana az osztályfőnökségről, csak maradjon az Cím1 utcában és átjárna drámát tanítani a Cím5 utcába. Az értekezlet utáni személyes megbeszélésen tanú4 intézményvezető egyértelművé tette a felperes számára, az Cím1 utcában nem maradhat, de kompromisszumként felajánlották a felperesnek, hogy átszervezik a tantárgyfelosztást és hat órát az SNI-s tagozaton is taníthat, ezt a felperes nem fogadta el.

[9] 2020. szeptember 2-től a felperes – édesanyja halála és az augusztusi munkahelyi változásokat követően – betegállományba, rövid időre kórházba is került, majd folyamatos hosszabbításokkal táppénzen volt. A felperes elutasító válaszaira és a szeptember 3-i iskolakezdés idején való távollétére figyelemmel az intézményvezetés az 5. c osztály osztályfőnöki feladatait mással láttatta el és a tantárgyfelosztást is a felperes óráinak helyettesítésével – a gyermekek érdekeit a lehető legkevesbé csorbítva - módosította. Így a felperesnek normál tanrendű osztályban a heti 17 kötelező órából két órában drámát, öt órában BTMN-s fejlesztést, hét órában etika, három órában technika órát rögzítettek az órarendben. Mivel a felperes továbbra is táppénzen volt, 2020 októberében az intézményvezetés ismételtén átdolgozta az órarendet, elfogadva a felperes azon ellenvetését, hogy technika szaktanári képzettséggel nem rendelkezik, a felperes nyolc etika és két

drámaórára került beosztásra, ezek helyettesítését megoldották más pedagógusokkal, ugyanakkor a BTMN-s fejlesztési órák szakmai helyettesítés hiányában elmaradtak.

[10] Az intézményvezető döntésének szakszerűségét kifogásolva a felperes 2020 szeptemberében személyes meghallgatást kért. A szeptember 16-án megtartott megbeszélésen az alperes igazgatója felajánlotta a felperesnek, hogy munkába állását megelőzően háromoldalú egyeztetést tartanak az intézményvezetővel együtt a megoldás megtalálása érdekében.

[11] A felperes 2020. október 14-én az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) felé írt e-mailjében továbbra is sérelmezte az intézményvezető döntését, miszerint a szegregált gyógypedagógiai tagozaton a csoportja megszüntetésre került, és neki kell átmennie a Cím5 utcai tagintézménybe. Az EMMI a vizsgálatot a Klébersberg Központtal (KLIK) folytatta le, ennek eredményéről az EMMI a 2020. november 20-án írt levelében adott részletes tájékoztatást a felperesnek, majd 2020. november 25-én a teljes vizsgálati dokumentációt is megküldte részére.

[12] Az alperes vezetője 2020. november 9-én levélben arról tájékoztatta a felperest, a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 2. §-a alapján panaszát kivizsgálta és megállapította, nem történt jogsértés. Részletezte az iskolavezetés szakmai döntéséhez vezető körülményeket a gyógypedagógiai osztályok létszámát érintő változásokra figyelemmel. Kitért arra, a normál tagozaton pedagógushiány mutatkozott, és elsődleges szempont volt az iskola szakos ellátottságának biztosítása, a pedagógusok végzettségét irányadónak tekintve. tanú2 alperesi igazgató összességében megállapította, indokolt és szakmailag megalapozott volt az intézményvezető döntése.

[13] A felperes 2020 novemberében e-mailen és telefonon is jelezte az intézményvezetőnek, addig nem tér vissza a munkába, amíg nem helyezik vissza a korábbi munkakörébe az Cím1 utcába.

[14] Ilyen előzmények után a felperessel 2020 decemberében közölte az alperes – az általa 2020. szeptember 23-án aláírt – kinevezés módosítást, amelyben a fizetési fokozathoz és a fizetési kategóriához tartozó garantált illetmény, gyógypedagógiai pótlék és ágazati szakmai pótlék változatlan maradt, ellenben az osztályfőnöki pótlék az 5. c osztály kapcsán felajánlott feladatok elutasítása miatt megvonásra került. A felperes a 2020. december 9-én kelt e-mailjében jelezte, a kinevezés módosítás számára nem elfogadható.

[15] Ezt követően a még mindig keresőképtelen állományban lévő felperes személyes egyeztetést kért az alperes vezetőjétől, amire a Covid-járvány miatt 2020. december 16-án került sor. Itt a felperes úgy nyilatkozott, nem hajlandó más megoldást elfogadni, csak azt, ha visszakapja osztályát és ugyanott, ugyanazokat a gyerekeket tanítja,

mint eddig, így a résztvevők számára világossá vált, nincs lehetőség és mód közös megoldás találására. A felperes a nála lévő kinevezés módosításra rá is írta, hogy azt nem fogadja el.

[16] Ezt követően a felperes a 2021. január 4-én tanú4 intézményvezetőnek átadta a rendkívüli lemondását, amely továbbítást követően másnap jutott el a munkáltatói jogkör gyakorlójához. A rendkívüli lemondás indokaként a felperes arra hivatkozott, a munkáltatója olyan magatartást tanúsított ügyével kapcsolatban, amely a jogviszonya fenntartását lehetetlenné teszi. Ennek részletezésként kifejtette, hogy „1. Gyógypedagógiai munkaköröm megszűnéséről nem egyeztetett velem a vezetőség. 2. A tantárgyfelosztást a testülettel nem szavaztatta meg. 3. Semmi nem indokolta azt a döntést, hogy én kerüljek ki a tanulásban akadályozott gyerekek tagozatáról, mint osztályfőnök és mint gyógypedagógus, hiszen nekem erre a végzettségem is megfelel. 4. További pedagógiai munkámmal kapcsolatosan ellehetetlenítettek, bár mindvégig, míg az ügy menete tartott, gyógypedagógusi állás volt (van) hirdetve. 5. A munkahelyi konfliktus megelőzésére, feloldására, bár többször is kértem, nem kaptam segítséget.”

[17] Az alperes igazgatója 2021. január 18-án írásban arról tájékoztatta a felperest, hogy a rendkívüli lemondás indokait nem fogadja el, illetve utalt arra, annak gyakorlására a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 29. § (2) bekezdése alapján határidőn túl került sor, így a felperes jognyilatkozata elkésett.

[18] Az elsőfokú bíróság a felperes rendkívüli lemondásának jogszerűségével összefüggésben a jogkövetkezmények alkalmazása iránt előterjesztett kereseti kérelmét megalapozatlannak, a rendkívüli lemondás jogellenessége körében előterjesztett alperesi viszontkeresetet megalapozottnak találta. A részítélettel elbírált döntését a Kjt. 29. § (1) – (4) bekezdésére, 37. § (1), (5), (6) és (8) bekezdésére, valamint a 38. § alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 84. § (1) bekezdésére alapította.

[19] Elsődlegesen azt vizsgálta, a felperes a Kjt.-ben meghatározott 15 napos szubjektív határidőn belül gyakorolta-e a rendkívüli lemondás szankciós jogát, amely határidő elmulasztása nem menthető ki (BH2000.246., BH2019.144.). Ehhez azt kellett tisztáznia, hogy a megjelölt okok mikor jutottak a felperes tudomására.

[20] Megállapította, 2020 májusában, illetve június 15-én a felperes csak arról szerezhetett tudomást, hogy két csoport marad az SNI tagozaton, azonban az nem derült ki, mindez a munkavégzését érinti-e. Erről először a nyári szünet során telefonon értesült az intézményvezető helyettesétől, majd az intézményvezetőtől. A felperes a 2020 augusztus végén tartott tanévnyitó értekezleten tudott meg mindent a döntés lényeges elemeiről, beleértve a személyét érintő változásokat, amit alátámaszt az a körülmény, hogy a felperes ezen az értekezleten kérdezte meg az igazgatótól, miért épp ő kerül ki a tagozatról. A felperes személyes meghallgatása során is elmondta, a kérdés feltevését az indokolta, nem tudta

elfogadni az intézményvezetés azon döntését, hogy ő kerül át a Cím5 utcai tagintézménybe. Mindezekből azt a következtetést vonta le, a rendkívüli lemondás okaként megjelölt intézményvezetői döntésről a felperes 2020. augusztusában a tanévnyitó testületi értekezleten szerzett tudomást.

[21] A tudomásszerzés időpontjaként nem fogadta el a felperes által megjelölt 2020. december 16-i időpontot, ennek alapjául az a feltevés nem szolgált, miszerint a felperes abban a hiszemben volt, hogy a panasza hatására a döntést a tankerület megváltoztathatja. A tanúvallomások szerint szakmai kérdésekbe, így a tantárgyfelosztásba és az órarend kialakításába a tankerület nem szólt bele, a panasz alapján a vizsgálat kizárólag arra vonatkozott, az intézményvezetői döntés sértett-e valamilyen szabályt. Az elutasító válaszáról a felperes 2020. november 9-én írásban is értesítést kapott, az alperes erre vonatkozó közlése a munkáltató végleges döntésének minősült. A 2020. december 16-i megbeszélésnek nem volt tárgya a korábbi döntés megváltoztatása, hanem az, hogy a felperest jobb belátásra bírják, mert tanév közben nem volt reális esélye a felperes igényei szerinti módosításnak.

[22] A rendkívüli lemondás alapját az az ok képezte, hogy az Cím1 utcai osztályt a felperes nem vihette tovább, ellenben más feladatokkal bízták meg. Mindez legkésőbb a munkáltató 2020 novemberi válaszából a felperes tudomására jutott. Ugyanez vonatkozott a tantárgyfelosztással kapcsolatosan rögzített indokra is, hiszen a felperes tudomással bírt annak tartalmáról 2020 augusztusában és az alperesi vizsgálat e körben sem tárt fel az intézményvezetéssel kapcsolatos problémát.

[23] Úgy foglalt állást, a pedagógiai tevékenység ellehetetlenítésére vonatkozó indok ugyancsak az Cím1 utcai tagintézményből való „kikerülésre” vonatkozott, a felperes maga is így nyilatkozott. A rendkívüli lemondás indokait a felperes a perben nem bővíthette azzal, miszerint olyan tantárgyakat kellett volna tanítani, amire nem volt képesítése, figyelemmel az MK 95. számú állásfoglalásra. Megállapította, az Cím1 utcai SNI-s tagozaton való munkavégzés ellehetetlenítéséről már augusztus végén tudomást szerzett a felperes, a perbeli nyilatkozataival elismerte, 2020 szeptember elején mindenképpen világos volt számára, hogy a továbbiakban nem maradhat az osztályával az Cím1 utcai tagintézményben.

[24] A felperes állítása szerint a kinevezés módosítást 2020. december 7-én megkapta, ebből következően sem állíthatta azt, a tudomásszerzés időpontja 2020. december 16-a volt. Az átvett okirat kétséget kizáróan az jelentette, az alperes nem változtatja meg a korábbi intézményvezetői döntést. E dátumtól számítottan is eltelt a rendkívüli lemondás 15 napos határideje. A felperes a perben olyan nyilatkozatot is tett, miszerint az augusztusi értekezlet napján tanúként tudomása volt arról, hogy az igazgató nem változtat a döntésén. Továbbá a 2020. december 9-i e-mailjében utalt arra, be fogja nyújtani felmondását, amelynek nem lehetett más oka, mint ami a rendkívüli lemondás közlésekor fennállt. Azzal pedig, hogy az alperes a panasz kivizsgálását követően 2020. november 9-én közölte a felperessel az elutasító döntést, így az a bizonytalanság is okafogyottá vált, hogy a tankerület az intézményvezetés döntését megváltoztathatja.

[25] Mindezeket túl utalt arra, a felperest a betegállománya sem akadályozta meg az ügyei vitelében – a kórházban töltött időszakot kivéve – ugyanis a keresőképtelenség alatt is aktívan levelezett, illetve egyeztetett telefonon és e-mailben egyaránt. A meghallgatott tanúk ugyancsak alátámasztották, a felperes a rendkívüli lemondás okáról annak benyújtását megelőzően jóval korábban tudomást szerzett. Az Nktv. szerinti jogszabályi előírások miatt az intézményvezetői döntés megváltoztatására a felperes kérése ellenére sem volt lehetőség, a gyógypedagógiai csoportban a csoportösszevonásnak meg kellett történnie, az év közbeni csoportátalakítás a gyerekek és a szülők jogos érdekeit is sértette volna. A felperes megalapozatlanul bízott abban, visszakerülhet osztályához az Cím1 utcába, az intézményvezetés, a KLIK, az alperes és az EMMI sem adott ezzel ellentétes olyan információt, ami miatt a felperes alappal következtethetett volna arra, számára kedvező döntés is születhet. Az EMMI 2020. november 20-án kelt levelétől számítottan is elmulasztotta a felperes a 15 napos szubjektív határidőt.

[26] A felperes tévesen állította, hogy az írásbeli elutasítást követően a kérésére 2020. december 16-án megtartott egyeztetés a tudomásra jutás időpontját módosította. Ezen a megbeszélésen új információ nem jutott a felperes tudomására, arra kizárólag azért került sor, mert az alperes szeretett volna olyan megoldást találni, amit a felperes is el tud fogadni, mert a felperest mint kiváló gyógypedagógust az intézménynél kívánták tartani. A megegyezésre törekvés egyébként is mindvégig jellemző volt az alperes magatartására, többször is felajánlásra került, a felperes visszamehet az iskolába dolgozni, ezzel szemben a felperes elutasító magatartást tanúsított.

[27] A tanúvallomások egybehangzóan alátámasztották, 2020 augusztus végén a nevelőtestületi értekezleten az intézményvezetői döntés közlésre került, miszerint a felperesnek kell a Cím5 úti tagintézményben dolgozni, amit a felperes nem fogadott el és fel is szólalt az értekezleten. A tanúk igazolták, nem volt szó arról, hogy a döntést a vezetőség visszavonná és az sem volt realitás, hogy tanú6 pedagógus menjen át a felperes helyett a Cím5 utcai tagintézménybe, annak ellenére, hogy a tanú számára is kellemetlen volt, a felperes nem tudott a vezetői döntésbe belemagyarázni.

[28] Mindezek alapján megállapította, a felperes elmulasztotta a jogviszonya megszüntetésével kapcsolatosan a joggyakorlásra előírt törvényi határidőt és a rendkívüli lemondást elkészen közölte az alperessel. Emiatt a Kjt. 29. § (2) bekezdése alapján a felperes rendkívüli lemondása – az indokok jogszerűségének érdemi vizsgálata nélkül is – jogellenesnek minősült és a felperes ezen intézkedéséhez kapcsolódó kereseti kérelmeit részítéletével elutasította.

[29] Rögzítette továbbá, a 2020 decemberi utalvány egyszeri béren felüli, a munkáltató diszkrecionális jogkörébe hozott döntéséhez kapcsolódó juttatás volt. Az alperes akként rendelkezett, a juttatásra a tartósan keresőképtelen állományban lévők nem jogosultak, a felperes az alperesi állítással szemben ellenbizonyítást nem ajánlott fel. A munkáltatói

döntés munkaviszonyra vonatkozó szabályba nem ütközött, így megállapította, a kereseti kérelem ekörben is megalapozatlan volt.

[30] A viszontkeresetről a Kjt. 38. § alapján alkalmazandó Mt. 84. § (1) bekezdése szerint határozott, annak jogalapját a felperes jogellenesen gyakorolt rendkívüli lemondása alátámasztotta. Emiatt a felperest kötelezte a munkavállalói felmondás (helyesen a közalkalmazott lemondása) esetén irányadó felmondási (helyesen lemondási) időre járó távolléti díj megfizetésére, azzal, hogy az összecszerűség a felek között nem volt vitatott. Rögzítette továbbá, a részítélettel el nem bírált sérelemdíj iránti igény vonatkozásában az eljárást folytatja.

A felperes fellebbezése

[31] A felperes az elsőfokú részítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte, a rendkívüli lemondás jogszerűségére figyelemmel.

[32] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság döntése megalapozatlan, mivel kizárólag azt vizsgálta, mikor szerzett tudomást arról, hogy az előző osztályának az új tanévben már nem lehet az osztályfőnöke. Ez kétséget kizáróan a 2020. augusztus végi évnnyitó tantestületi értekezleten kiderült számára, és ott elhangzott részéről, a döntéssel nem ért egyet. Az igazgató kérésére írásban részletezte azt, milyen módon szeretné a következő tanévben a munkáját végezni és nem fedti a valóságot az, hogy csak osztályfőnökként a régi osztályát tanítva tudta elképzelni a jövőjét. Kérésére és javaslataira azonban semmilyen választ nem kapott sem akkor, sem a későbbiekben. Ezt követően élt panasszal az igazgatói döntés ellen az alperesnél és az EMMI-nél, az elutasító válaszukat 2020. november 9-én és november 20-án kapta kézhez. Mivel a felettes szervek a szakmai kérdésekbe nem szóltak bele, ezért személyes egyeztetést kért a tankerület igazgatójától és kilátásba helyezte, ha ekkor sem tudnak megállapodni, be fogja adni a rendkívüli lemondását.

[33] Az évnnyitó tantestületi értekezlet óta eltelt négy hónap alatt tudomására jutott, tanú6 az egyik összevont SNI-s osztály osztályfőnöke hajlandó lett volna átmenni a Cím5 utcai tagintézménybe és mindez reményt keltett arra nézve, átvehető az ő osztályfőnöki pozíciója. Nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, az Cím1 utcai tagintézménybe gyógypedagógiai állás volt meghirdetve, ami ugyancsak bizakodásra adott okot a gyógypedagógusi foglalkoztatására nézve. Ezért kezdeményezte utolsó lehetőségként a személyes egyeztetést a szakmai kérdésben, amire 2020. december 16-án került sor. Itt hangzott el először az, hogy hat óra történelmet taníthatna az SNI-s tagozaton az Cím1 utcában, ami ellentétes volt a korábbi nyilatkozatokkal, miszerint ott munkát nem tudnak biztosítani számára. Ezt a lehetőséget elfogadni nem tudta, mert a gyógypedagógus állás az Cím1 utcában nyitott pozíció volt. Ezért a december 16-i egyeztetésen vált világossá, az iskola vezetése nem hajlandó az Cím1 utcai tagintézményben foglalkoztatni és 16 év után át kell mennie a normál tagozatra. Ellenben az Cím1 utcába nem találtak gyógypedagógust és

fejlesztőpedagógust vettek fel, míg számára gyógypedagógusként fejlesztőpedagógiai munkát kínáltak fel.

[34] Mindezek okán nem fedi a valóságot, hogy mindenáron osztályfőnök akart maradni az SNI-s tagozaton, kizárólag azt szerette volna elérni, az Cím1 utcai tagintézményben maradhasson és az SNI-s tagozaton taníthasson. Ellenben vállalta volna, a Cím5 utcai tagintézménybe átjár fejleszteni és drámaórákat tartani, ahogy azt korábban is megtette. Hangsúlyozta, édesanyja halálát követően a stabilitást és az állandóságot a megszokott munkakörnyezet jelentette volna, ami a képzettségének megfelelő munkavégzéssel járt volna együtt. A 2020. december 16-i egyeztetésen vált végleg világossá, az iskola vezetése a szakmai döntést nem hajlandó megváltoztatni. Ezt követően 15 napon belül, határidőben benyújtotta a rendkívüli lemondását.

[35] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, a döntés ellen az első perctől kezdve tiltakozott, a felettes szerveknél panasszal élt és egyeztetést kezdeményezett feletteseivel, vagyis mindez egy folyamatot jelentett.

[36] Az elsőfokú bíróság azt sem vizsgálta, hogy a rendkívüli lemondásban megjelölt indokok világosak, valósak és okszerűek voltak, az évnyitó tantestületi után 2020. szeptember 2-án került betegállományba, amiatt, hogy a munkája elvesztése és édesanyja halálát követően idegösszeomlását a két tragédia együttes hatása váltotta ki.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[37] Az alperes az érdemben helyes elsőfokú részítélet helybenhagyását kérte, mivel a fellebbezés nem jelöl meg olyan körülményeket, amelyek alapján indokolt lenne az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetések megváltoztatása.

[38] Mindenekelőtt hangsúlyozta, amennyiben a rendkívüli lemondásra nyitva álló 15 napos határidő 2020. december 16-tól kezdődött el, a rendkívüli lemondás ebben az esetben is elkésett. Ez esetben a 15 napos határidő 2021. december 31-én, munkanapra eső napon letelt, a felperes pedig saját előadása szerint is a rendkívüli lemondást 2021. január 4-én az intézményvezető részére személyesen adta át. A Kjt. 29. § (2) bekezdésében megjelölt határidő anyagi jogi határidő, annak elmulasztása jogvesztéssel jár.

[39] Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataival összhangban változatlanul vitatta, a felperes számára a rendkívüli lemondás jogának gyakorlására nyitva álló szubjektív határidő 2020. december 16-án nyílt meg. A felperes számos nyilatkozatával megerősítette, legkésőbb 2020. augusztus 28-án tudomással bírt arról, a rendkívüli lemondás okaként megjelölt

osztályfőnöki tevékenységét a továbbiakban nem láthatja el. A felperesnek több évtizedes pedagógusi múltja alapján mindenképpen tudnia kellett, tanítási év közben az osztályok száma, bontása jogszabály feltételek hiányában nem változtatható, és azt is, a szakmai önállóság keretében hozott döntést a fenntartó a köznevelési intézménytől nem vonhatja el. Így a rendkívüli lemondás valós okát képező döntésben a felperes változást nem remélhetett. A munkáltató joga meghatározni a munkavállaló által ténylegesen ellátandó feladatokat, ahhoz a munkavállaló egyetértése, beleegyezése nem szükséges. A felperes részére olyan feladatok kerültek kijelölésre, amelyek munkakörébe tartoztak, megfeleltek a kinevezésének, azokat köteles lett volna teljesíteni. A felperes állításával szemben az ügynevezett „cetlire” is visszajelzést kapott, ezt a tanúvallomások és az okiratok teljeskörűen megerősítették. A felperes tájékoztatást kapott arról, a korábban részére kijelölt feladatok tekintetében milyen változás eszközölhető, amiket a felperes rendre visszautasított.

[40] Az alperesi köznevelési intézmény bár nem volt jogszabályi kötelezettsége, de mégis megpróbálta olyan módon összeállítani a felperesi feladatokat, amelyek a felperes tetszését is elnyerhetik. Készek voltak figyelembe venni, a felperes minél több különleges bánásmódra jogosult tanuló ellátásában vehessen részt gyógypedagógusként és osztályfőnöki teendői is legyenek. A felperes állításával szemben a bizonyítékok értékelésével nem vonható le más okszerű következtetés mint az, a felperesi rendkívüli lemondás oka az a tény volt, hogy a felperes csak és kizárólag a saját osztálytermében és saját osztályával tudta elképzelni a 2020/2021-es tanévben a feladatait.

[41] A 2020. szeptember 16-án a tankerületi igazgatóval folytatott egyeztetésen és a 2020. október 14-én az EMMI-nek írt megkeresésben megfogalmazott problémák a rendkívüli lemondásban megjelöltekkel azonos tartalommal bírnak. A további kiterjesztő értelmezés emiatt sem megengedhető azzal együtt, a rendkívüli lemondás indokolása a közlést követően nem egészíthető ki. A 2020. december 16-i megbeszélésen felvett emlékeztető is alátámasztja, a rendkívüli lemondás oka az volt, az alperesi köznevelési intézmény nem az eredeti SNI-s osztályban az osztályfőnöki feladatokat jelölte ki a felperes részére. Minderről a felperes a 2020. augusztus 28-i értekezleten tudomást szerzett, ahogy arról is, ez a döntés nem változhat, amit alátámaszt a nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve. Az Nktv. szerint az intézményvezető feladat- és hatáskörébe tartozik az osztályok, csoportok kialakítása. tanú4 igazgató e döntését legkésőbb 2020. augusztus 28-án közölte, ahogy azt is, a két osztály indítása végleges, abban változást nem kíván és nem is fog eszközölni, erről a felperes is egyértelműen tudomással bírt. A felperes az igazgatónak 2020. november 23-án megküldött e-mailjében is azt jelezte, akkor tud visszamenni dolgozni, ha a korábbi munkakörében és helyen dolgozhat és helyzete rendeződéséig a betegállomány lejárta utáni időre fizetés nélküli szabadságot kért. tanú6 tanú vallomásából sem vonható le ettől eltérő olyan következtetés, a felperes átvehette volna tanú6 osztályát, hiszen az osztályfőnöki megbízás mindig intézményvezetői hatáskörbe tartozik. Ugyancsak nem támasztja alá a felperesi kereseti kérelem megalapozottságát a betöltetlen státuszok megléte.

[42] Kizárólag abban mutatott rugalmasságot a munkáltató, a feladattípusok egymáshoz viszonyított aránya, a feladatok konkretizálása módosulhat, abban nem volt változás, hogy a felperesre az együttnevelésben, az egyéni/kiscsoportos fejlesztésekben, a

drámatantárgy oktatásában, a tanórai foglalkozások mellett a pedagógusokat terhelő egyéb feladatok ellátásában van szükség.

[43] Kitért arra is, amennyiben a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutna, a felperes rendkívüli lemondása nem késett el, a jognyilatkozat Kjt. 29. § (1) bekezdésének való megfelelése a fellebbezési eljárásban nem vizsgálható, mivel az az elsőfokú eljárásban eltérő jogi álláspont miatt nem történt meg. Ezért a kereseti kérelem szerinti marasztalásra vonatkozó döntés az eljárásjogi korlátokra tekintettel nem hozható. Fellebbezési kérelem hiányában a másodfokú eljárás a viszontkereset alaposságára sem terjedhet ki.

A felperes fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételei

[44] Álláspontja szerint a fellebbezés tartalmazza a Kjt. 29. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfelelést, így másodfokon döntés hozható a rendkívüli lemondás indokainak jogszerűsége körében. Kiemelte továbbá, az Cím1 utcában a gyógypedagógusi munkájához és nem az osztályfőnöki feladataihoz ragaszkodott, ezt írta le 2020 augusztus végén az iskola igazgatójának, ettől ellentéteset tévesen állít az alperes. Fenntartotta azt az álláspontját, 2020 augusztus végétől december 16-ig egyeztetések, panaszai alapján vizsgálatok voltak folyamatban és 2020. december 16-án vált nyilvánvalóvá az, az iskola vezetése a szakmai döntését nem hajlandó megváltoztatni. A gyógypedagógus hiány miatt ezen időpontig reménykedhetett abban, számára kedvező álláspontra helyezkedik az intézményvezetés is.

[45] A szubjektív határidő számítására vonatkozóan előadta, a határidő 2020. december 17-én megkezdődött, majd az a téli szünet ideje alatt, 2020. december 31-én járt le. Ezen a napon az iskola zárva volt, a határidő utolsó napja tehát munkaszüneti napnak számított, ezért a legelső tanítási napon, január 4-én, határidőben adta le rendkívüli lemondását az iskolaigazgatónak.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[46] A fellebbezés nem alapos.

[47] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékok értékelésével, illetve a tényállásból levont jogi következtetéseivel részben eltérő jogi indokolás mellett értett egyet a másodfokú bíróság a rendkívüli lemondás jogellenessége körében.

[48] A Kjt. 29. § (1) bekezdése szerint rendkívüli lemondással a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonyát akkor szüntetheti meg, ha a munkáltató

a) a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy

b) olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

Az indokolásból a rendkívüli lemondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a rendkívüli lemondás indokának valóságát és okszerűségét a közalkalmazottnak kell bizonyítania.

A (2) bekezdés szerint a rendkívüli lemondás jogát az annak alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntetőeljárás megindítására nyitva álló elévülési idő alatt lehet gyakorolni.

[49] Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a felperes rendkívüli lemondásának jogszerűsége körében azt, a felperes jognyilatkozatával megtartotta-e a joggyakorlásra nyitva álló, a Kjt. 29. § (2) bekezdésében rögzített kógens szabályozás szerinti 15 napos szubjektív határidőt.

[50] A szankciós jellegű rendkívüli lemondást a közalkalmazott indokolni köteles és e jog gyakorlására jogvesztő határidő áll rendelkezésre arra nézve, hogy döntsön, kíván-e élni a jogviszony megszüntetésének ezzel a módjával. A tudomásszerzést illetően a másodfokú bíróság irányadónak tekintette - az azonos tartalmi szabályozás okán - a munkaviszonyokat érintő jogviták elbírálása során a 15 napos szubjektív joggyakorlási határidő értelmezése kapcsán kialakult egységes bírósági gyakorlatot. A szubjektív határidő akkor kezdődik, amikor a közalkalmazott hivatalosan tudomást szerez mindazon tényekről és körülményekről, amelyek ismeretében megalapozottan dönthet arról, kíván-e élni a rendkívüli lemondással. A tudomásszerzés a bírói gyakorlat értelmében akkor áll be, amikor a jog gyakorlására feljogosított személy teljeskörűen mindazoknak az ismereteknek a birtokába jut, amelyek alapján a rendkívüli lemondásra vonatkozó törvényi feltételek meglétéről állást képes foglalni. A szubjektív határidő a tények ismeretén túl a jogellenesség, a vétkesség, a kötelezettségszegés mértéke, és annak jelentősége felismerését is feltételezi (Kúria Mfv.I.10.144/2014/1.).

[51] A felperes a rendkívüli lemondását a jogviszony fenntartását lehetetlenné tevő alperesi magatartásokra alapította, ezeket öt pontban részletezte: a gyógypedagógiai munkakör megszüntetéséről való egyeztetés hiányát, a tantárgyfelosztás testülettel való megszavaztatásának hiányát, az SNI-s tagozatról való áthelyezését, további pedagógusi munkájának az ellehetetlenítését és ennek ellenére gyógypedagógusi állás meghirdetését, és a munkahelyi konfliktus megelőzésére, feloldására vonatkozó kérésének mellőzését, e körben a segítségnyújtás elmaradását róta fel az alperesnek, állítva, hogy munkája és osztálya elvesztése miatt megbetegedett.

A felperes által rögzített indokolásból kitűnik, hogy a felperes nem önmagában azt kifogásolta, hogy az Cím1 utcai tagintézmény 5. c osztályának osztályfőnöki feladatait a

továbbiakban nem vele kívánta elláttatni az intézmény vezetősége, sérelmezte azt is, hogy a tanulásban akadályozott gyerekek tagozatán gyógypedagógusi munkát, ezáltal a végzettségének megfelelő munkát sem végezhet a 2020/2021-es tanévet érintő munkáltatói intézkedés alapján. Ezzel együtt azt is felröptte az alperesnek, hogy további pedagógiai munkájával kapcsolatosan ellehetetlenítették, bár mindvégig, míg az ügy menete tartott, gyógypedagógusi állás volt hirdelve. Ezenkívül a munkahelyi konfliktus megelőzésére, feloldására, bár többször is kérte az alperest, nem kapott segítséget. Mindezen indokokat nem lehet a tudomásra jutás kapcsán a szubjektív határidő megtartottságának vizsgálatánál szétválasztani, mert a felperes a 2020/2021-es tanévre vonatkozó, személyéhez kapcsolódó tanítási feladatok módosítása miatt kialakult helyzetet, annak folyamata során tanúsított alperesi magatartás egészét kifogásolta.

[52] Az elsőfokú bíróság részítéletének tényállásában részletesen rögzítette a munkahely1 működésének, a két tagozaton zajló oktatásnak a sajátosságait és az SNI-s tagozaton tanuló gyermekek számának csökkenése miatt a csoportbeosztások módosulásával felmerült intézkedések szükségességét. Nem vitatottan a 2020. júniusi tanévzáró értekezleten a létszámmódosulásról és a három helyett két SNI-s osztály indításáról adott tájékoztatást az intézményvezetés, a felperes a személyét érintő változtatásról a 2020. augusztusi évnnyitó tantestületi értekezletet megelőzően telefonon kapott tájékoztatást. Nem hagyható figyelmen kívül az események értékelésénél, a felperes aggályait fejezte ki a tervezett módosításokkal kapcsolatban és a tanévnyitó értekezleten az igazgató kérésére írásba foglalta azt, számára milyen módosítás lenne elfogadható. Ezzel egy egyeztetési folyamat kezdődött az iskola vezetősége és a felperes között azzal együtt, hogy a csoportbeosztások és a tantárgyfelosztás elkészítése a munkáltató jogosultsága és egyben kötelezettsége. A 2020. szeptember 3-án készült órarendben az iskola vezetősége ugyan rögzítette a felperesnek kiosztott, általa tanítandó tantárgyakat, a felperes azonban a keresőképtelensége miatt a munkát nem tudta felvenni és értelemszerűen az órákat nem tudta megtartani. A felperes ugyanis 2020. szeptember 2-től betegállományba került, kórházi ellátásra is szorult, majd egészségi állapota miatt folyamatosan keresőképtelen állományban volt.

[53] Nem vitatható, hogy a felperes egyértelműen jelezte az iskola vezetősége felé, a változtatásokkal nem tud azonosulni, és a konfliktusos helyzet feloldására egyeztetést kért, amit az alperes sem hárított el. 2020. szeptember 16-án a felperes kifejezetten arra kapott ígéretet az alperesi igazgatótól – dr. tanú2 tankerületi igazgatótól – hogy a munkába állását megelőzően háromoldalú egyeztetést tartanak az intézményvezetővel a megfelelő megoldás megtalálása érdekében. Ehhez kapcsolódóan az alperes igazgatója kérte az intézményvezetőtől, gondolja végig, milyen lehetséges megoldásokat tud felajánlani a felperes részére (2020. december 16-i emlékeztető 1. oldal). A felperes keresőképtelensége alatt ebben a helyzetben kért újabb egyeztetést – immár az intézményvezetők jelenlétében – az alperes vezetőjétől, részéről nem felróható az, hogy a járványhelyzetre figyelemmel erre csak 2020. december 16-án került sor.

[54] Az a körülmény, hogy az osztályok minimális létszáma miatt a csoportbontásokban tanéven belüli változtatások nem eszközölhetők, nem eredményezi, hogy a felperes a tanévkezdéssel, vagy a vizsgálati jelentésekkel teljeskörűen birtokába jutott a rendkívüli lemondását megalapozó körülményeknek, információknak. A felperes éppen

amiatt, hogy az alperes a helyzet megoldását, rendezését kommunikálta felé, az egyeztetési folyamatot csak a 2020. december 16-án a munkáltatói jogkör gyakorlójának jelenlétében megtartott személyes egyeztetés zárta le. Megjegyzi a másodfokú bíróság, az alperes egyébként is csak ezt az időpontot közvetlenül megelőzően, 2020 decemberében küldte meg a kinevezésmódosítást a felperesnek, ekörben a közlésnek és nem annak volt jelentősége, hogy a tankerület igazgatója az okiratot már 2020. szeptember 23-án aláírta. Az események láncolatából következően arra helytállóan hivatkozott a felperes, a rendkívüli lemondás alapjául szolgáló, a gyógypedagógusi munkaköréhez tartozó feladat ellátását érintő változtatásokkal kapcsolatos folyamat 2020. december 16-án zárult le. A rendkívüli lemondás jogának gyakorlásához a tudomásszerzés időpontjának az elsőfokú bíróság megállapításával szemben ez a nap minősül.

[55] Az alperes ugyanakkor a fellebbezési ellenkérelmében helyesen állította, a 2020. december 16-i tudomásszerzés esetében is elmulasztotta a felperes a törvényi, 15 napos szubjektív határidő megtartását a rendkívüli lemondás jogának gyakorlása körében. A felperes esetében a 15 napos szubjektív határidő 2020. december 31-én, csütörtöki munkanapon letelt. A felperes 2021. január 4-én élt a szankciós jellegű intézkedésével a jogviszonya megszüntetése körében. A perbeli esetben a felperes maga nyilatkozott úgy a 26.M.70.335/2022/22. számú jegyzőkönyv 8. oldalán, hogy 2021. január 4-én nyújtotta be a rendkívüli lemondását a munkahelyi igazgatójánál, aki azt haladéktalanul továbbította a munkáltatói jogkör gyakorlójának és a jognyilatkozat 2021. január 5-én érkezett meg az alpereshez. Ezt a tényt jelezte a felperes 2021. január 4-én dr. tanú2 alperesi vezetőnek is a részére küldött e-mailjében.

[56] Nem foghat helyt a felperes fellebbezési hivatkozása a határidő megtartottsága körében, ugyanis a Kjt. 29. § (2) bekezdése szerinti – joggyakorlásra előírt – határidőt a tudomásszerzéstől kell számítani és legkésőbb az utolsó – tizenötödik – napon e jogával élnie kell a jognyilatkozatot tevő félnek. A Kúria EBH2015. M.6. döntése szerint az azonnali hatályú felmondás jogának gyakorlására előírt határidő megtartott, ha a tizenötödik napon a jognyilatkozatot postára adják. A felperesnek nem volt olyan kötelezettsége, hogy írásba foglalt jognyilatkozatát csak személyesen adhatja le a munkavégzési helyén. Mindezekre tekintettel a Kjt. 29. § (2) bekezdésébe ütköző felperesi jognyilatkozat a határidő elmulasztása miatt jogellenesnek minősül, a felperes ugyanis kicsúszott a joggyakorlásra előírt törvényi határidőből.

[57] Erre figyelemmel a rendkívüli lemondás indokainak valóságát és okszerűségét nem kellett vizsgálni, így az a fellebbezési eljárás tárgyát sem képezhette. A rendkívüli lemondás jogellenessége miatt az alperes viszontkeresetét alaposnak ítélte az elsőfokú bíróság, amelynek megváltoztatására a felperes fellebbezésében határozott kérelmet és jogi indokolást nem adott elő, ahogy arra helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében. Ezért a fellebbezés korlátaira tekintettel a másodfokú bíróság a vizontkeresettel kapcsolatos rendelkezéseket nem érintette. A fellebbezésben a felperes ugyancsak nem kifogásolta a jubileumi jutalomra és a karácsonyi utalványra vonatkozó, a keresetet elutasító döntést és annak jogi indokait, ezért a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre ezen előfokú ítéleti rendelkezésekre sem terjedt ki.

[58] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság részítéletét részben eltérő jogi indokolás mellett helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[59] A másodfokú bíróság a Pp. 383. § (3) bekezdése alapján kötelezte részítéletében az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes másodfokú perköltségének viselésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján, a fellebbezéssel érintett pertárgyérték (11.253.129 forint) alapul vételével. A felperes pervesztességére figyelemmel a Pp. 101. § (3) bekezdése szerinti megállapításokat tette a pártfogó ügyvédi díj vonatkozásában.

[60] A részítélettel véglegesen elbírált kereseti kérelmek tekintetében az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési részilletéket a munkavállalói költségkedvezményre jogosult pervesztes felperes helyett a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[61] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2024. június 11.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla

bíró